

Фан ресурслари маълумотларини бошқариш

Фан ресурсини яратиш

Фан ресурслари фаннинг маъруза, амалиёт, лаборатория, семинар турлари бўйича шакллантирилади. Фан ресурсларини шакллантириш **Fanlar bazasi / Fan resurslari** менюси орқали амалга оширилади (1-расм).

The screenshot shows the HEMIS OTM software interface. On the left, there is a sidebar with navigation links: Fanlar bazasi, Fan mavzulari, Fan resurslari, Fan topshiriglari, O'quv jarayoni, Mashg'uoltolar, Nazorattar, Ilmiy faoliyat, and Xabarlar. The main content area has a header 'Asosiy / Fan resurslari'. Below it is a table titled 'Fanlar' with columns: '#', 'Fanlar', 'O'quv reja', 'Guruh', 'Mashg'uoltot', 'O'quv yili', 'Semestr', and 'Ta'llim tilli'. The table lists 9 items, each with a small blue button next to its name. At the bottom of the table, there is a note '1-9 / Jami 9 ta'.

1-расм. Фанлар рўйхати

Фанлар рўйхатидан ресурс қўшиладиган фанни груп ва машғулот тури бўйича танланг (груп 784, фан **ma'lumotlar bazasi**, машғулоти тури **ma'ruza**). (2-расм).

The screenshot shows the HEMIS OTM software interface. The sidebar and header are identical to the first screenshot. The main content area shows a table titled 'Mavzular ro'yxati' with columns: '#', 'Nomi', 'Mashg'uoltot', 'Resurslar soni', 'Resurs qo'shish', 'Savollar soni', and 'Test qo'shish'. The table lists 15 rows, each corresponding to a month from 1-mavzu to 15-mavzu. The 'Resurs qo'shish' column contains a blue plus icon, and the 'Test qo'shish' column also contains a blue plus icon. The 'Resurslar soni' column shows values like 0, 0, 0, etc., and the 'Savollar soni' column shows values like (berilmagan), 0, 0, etc.

2-расм. Фан ресурслари

Фан ресурсини қўшиш **Resurs qo'shish** устунидан **+Qo'shish** тугмасини танлаш орқали амалга оширилади.

Ресурсни қўшиш учун қўйидаги амалларни бажаринг:

- **Nomi** майдонига мавзу номини киритинг;
- **Izoh** майдонига бир изоҳ киритинг;
- **Link** майдонига адабиёт ёки бошқа ресурс манзилини киритинг;
- **Til** майдонида автоматик тарзда **O'zbek tili** туради;

– **Fail nomi** майдонига ресурс файлини юкландириш.

Яратилган ресурсни сақлаш учун **Saqlash** тутмасини танланг (3-расм)

3-расм. Фан ресурсларини шакллантириш

Фанга ресурс қўшилганлигини кўриш учун **Fanlar bazasi / Fan resurslari** менюсини танланг. Натижада фанни гуруҳ ва машғулот тури бўйича рўйхати пайдо бўлади (1-расм). Ресурсни кўриш фанлар рўйхатидан фанни танлаш орқали амалга оширади (4-расм).

#	Nomi	Mashg'ulot	Resurslar soni	Resurs qo'shish	Savollar soni	Test qo'shish
1	1-mavzu	Ma'ruba	1	Qo'shish	(berilmagan)	Qo'shish
2	2-mavzu	Ma'ruba	0	Qo'shish	0	Qo'shish
3	3-mavzu	Ma'ruba	0	Qo'shish	0	Qo'shish
4	4-mavzu	Ma'ruba	0	Qo'shish	0	Qo'shish
5	5-mavzu	Ma'ruba	0	Qo'shish	0	Qo'shish
6	6-mavzu	Ma'ruba	0	Qo'shish	0	Qo'shish

4-расм. Фан мавзуси ресурслари

Фан ресурслари ойнасининг **Resurslar soni** устунида 1-маърузага тегишли **1 та** ресурс қўшилганини кўриш мумкин.

Юқоридаги кетма-кетлик асосида фаннинг барча ресурслари шакллантириб олинади

Фан ресурсини таҳрирлаш

Фан ресурсини таҳрирлаш учун **Fanlar bazasi / Fan resurslari** менюсини танланг. Натижада фанни гуруҳ ва машғулот тури бўйича рўйхати пайдо бўлади (1-расм). Рўйхатдан тегишли фанни танланг. Натижада фан мавзуси ресурслари пайдо бўлади (4-расм). Ресурсни таҳрирлаш учун фан мавзуси номини танланг (5-расм).

5-расм. Тахрирлаш ойнаси

Тахрирлаш ойнасидан мавзу қаторидаги **Tahrirlash** ёзувини танланг. Натижада ресурсни тахриллаш ойнаси очилади (3-расм). Ушбу ойнадан бирор бир ўзгаришни амалга оширинг ва **Saqlash** тугмасини босинг.

Фан ресурсини ўчириш

Фан ресурсини ўчириш учун ресурсни тахриллаш ойнасидан **O'chirish** тугмасини танланади (3-расм).

Фан мавзуси бўйича тест шаклантириш

Фан мавзуси тестлари талабанинг шу мавзу бўйича билимини мустаҳкамлашга хизмат қиласди.

Фан мавзуси бўйича тестларни шаклантириш учун 2-расмда келтирилган фан ресурслари ойнасининг **Test qo'shish** устунидан + **Qo'shish** тугмасини танлаш орқали амалга оширайди (6-расм).

6-расм. Тест саволларини шакллантириш

Тест саволларини киритиш учун +**Kiritish** тугмасини танланг. Натижада саволларни киритиш ойнаси пайдо бўлади (7-расм).

7-расм. Тест саволларини киритиш

Тест саволларини қўйидаги шаблон бўйича шакллантиринг:

Question 1

Variant 1

#Variant 2

Variant 3

Variant 4

++++

Савол ва жавоблар “====” белгиси билан қаторга ажратилади. Тўғри жавоб қаторига # белгиси қўйилади. Ҳар бир савол-жавобдан сўнг “++++” белгиси қўйилади. Тест саволлари киритилгандан сўнг **Ko'rish** тугмасини босинг (8-расм).

The screenshot shows the HEMIS OTM software interface. On the left, there is a sidebar with various menu items like 'Fanlar bazasi', 'O'quv jarayoni', 'Mashg'ulotlar', 'Nazoratlar', 'Ilmiy faoliyat', and 'Xabarlar'. The main content area displays a question and its answer. The question is: 'Mohiyat - aloqa modeli -'. The answer is: '#Bu modeldan asosan obektlarning yig'indisini va ular o'tasidagi bog'liqlikni tasviraydi. Mohiyat bu biror narsa yoki obekt haqiqiy dunyodagi boshqa obektlardan farqlaydi. Bu modeldan ma'lumotlar bazasi tuzilmasida keng foydalaniлади'. Below the question and answer, there is a large block of text about SQL and DML. To the right, there is a sidebar titled 'Test savollari' containing several multiple-choice questions (a, b, c, d) related to the question above. At the bottom right of the main content area, there is a blue button labeled 'Saqlash'.

8-расм. Тест саволларини киритиш

Ko'rish тугмасини танлангандан сўнг тизим ойнасининг **Test savollari** қисмида тест саволлари ва жавобларининг визуал кўриниши пайдо бўлади. Тестларни шакллантиришда хатолик бўлса, саволларни киритиш қисмидан тузатишлар киритилади ва **Ko'rish** тугмаси танланади. Хатолик йўқлигига ишонч ҳосил қилингандан сўнг **Saqlash** тумаси танланади. Натижада экранда саволлар рўйхатини кўриш мумкин (9-расм).

The screenshot shows the HEMIS OTM software interface. On the left, there is a sidebar with various menu items like 'Fanlar bazasi', 'O'quv reja', 'Guruh', 'Semestr', 'Fanlar', 'Mavzu nomi', and 'Ta'llim tili'. The main content area displays a list of tests. There are two entries: '1. Mohiyat - aloqa modeli -' and '2. DML (Data Manipulation Language) -'. To the right of the list, there is a detailed view of the first test. It shows the question 'Mohiyat - aloqa modeli -', the answer 'DML (Data Manipulation Language) -', and two buttons: 'Ko'rish' (green) and 'Eksport' (blue). Below the list, there is a sidebar titled 'Ma'lumot' containing information about the test: 'O'quv reja: Suniy_intellekt_2021-2022', 'Guruh: 784-PA', 'Semestr: 1-semestr', 'Fanlar: Ma'lumotlar bazasi', 'Mavzu nomi: 1-mavzu', and 'Ta'llim tili: O'zbek'.

9-расм. Саволлар рўйхати

Тест саволларни таҳрирлаш

Тест саволларини таҳрирлаш учун **Fanlar bazasi / Fan resurslari** менюсини танланг. Натижада фанни гурух ва машғулот тури бўйича рўйхати пайдо бўлади (1-расм). Рўйхатдан тегишли фанни таланг. Натижада фан мавзуси ресурслари пайдо бўлади (4-расм). Тестни таҳрирлаш учун фан мавзуси номини танланг (5-расм). Мавзу ойнасининг тест қатордаги **Tahrirlash** тутмасини танланг. Натижада тестларни таҳрирлаш ойнаси очилади (10-расм).

10-расм. Тестни таҳрирлаш

Тестни таҳрирлаш ойнасида тест саволларига қўйида келтирилган бир қатор ўзгартиришлар киритиш имконияти яратилган:

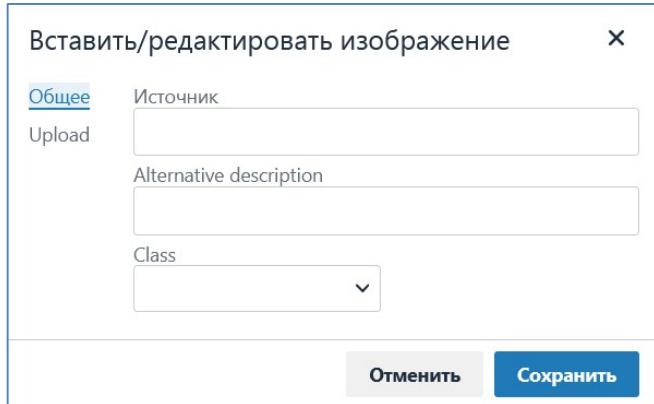
- Ёзувлар стилини ўзгартириш
- Индекслар киритиш
- Линк қўйиш
- Расмлар қўшиш
- Махсус символлардан фойдаланиш

Ушбу амалларни бажаришда 10-расмда келтирилган саволларни таҳрирлаш панелидан фойдаланиш орқали амалга оширилади (11-расм).

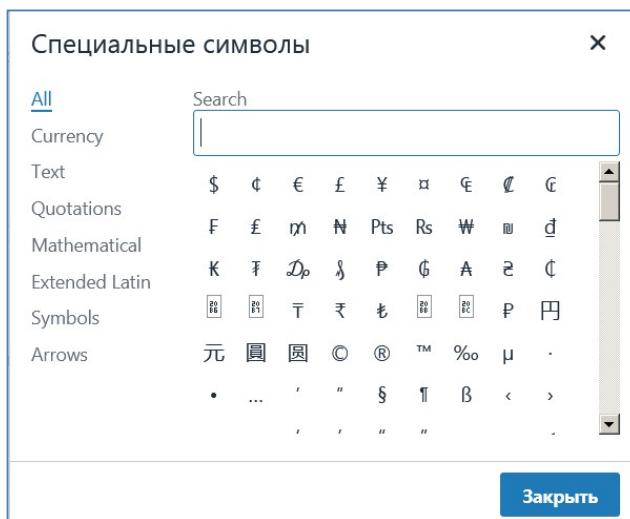
11-расм. Саволларни таҳрирлаш панели

Тест саволларида расмларни киритишда саволларни таҳрирлаш панелидан белгиси танланади. Сўнгра экранда тест саволларида расмларни қўшиш ойнаси пайдо бўлади. Ушбу ойна орқали саволларга ихтиёрий расмларни жойлаштириш мумкин (12-расм).

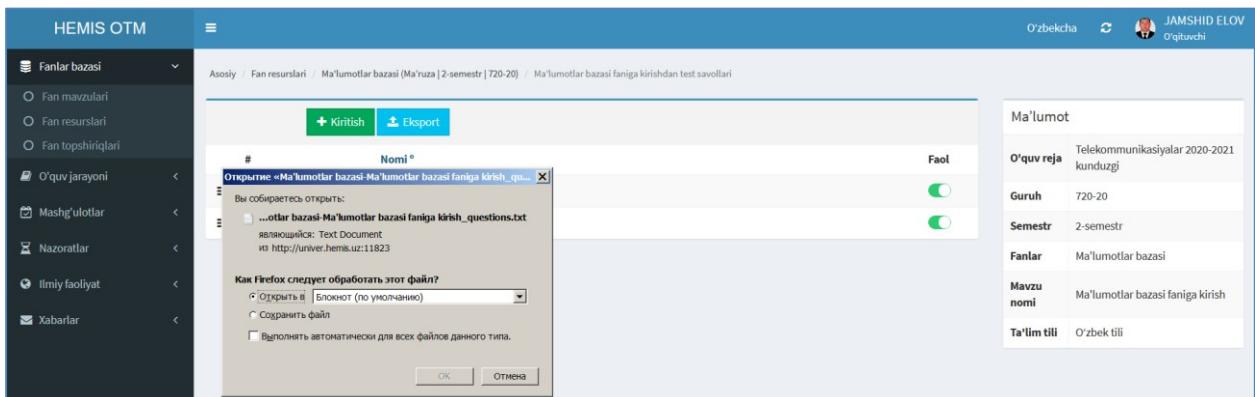
12-расм. Тест саволларга расмларни киритиш ойнаси

Тест саволларида символлардан фойдаланиш учун саволларни таҳрирлаш панелидан Ω белгиси танланади (13-расм).

13-расм. Тест саволларида символлардан фойдаланиш

Тизимга киритилган тест саволларини .txt файл кенгайтмасида юклиш учун 9-расмда келтирилган тизим ойнасидан **EKSPORT** тутмасини танланади ва ойнадан **OK** тутмасини танлаш орқали саволлар сақлаб олинади (10-расм).

10-расм. Тест саволларини сақлаш

Юқорида келтирилган кетма-кетлик тизим менюсининг **Fan resurslari** бўлимида фан машғулотларининг тури бўйича (лаборатория ва амалий ишлар, маъруза) барча ресурслар ва тест саволларини шакллантириш мумкин.

Тестларни ўчириш

Тест саволларини ўчириш учун **Fanlar bazasi / Fan resurslari** менюсини танланг. Натижада фанни гурух ва машғулот тури бўйича рўйхати пайдо бўлади (1-расм). Рўйхатдан тегишли фанни танланг. Натижада фан мавзуси ресурслари пайдо бўлади (4-расм). Тестни таҳирлаш учун фан мавзуси номини танланг (5-расм). Мавзу ойнасининг тест қаторидаги **Tahrirlash** тугмасини танланг. Натижада тестларни таҳирлаш ойнаси очилади (10-расм). Таҳирлаш ойнасидан **O'chirish** тугмасини танлаш орқали тестлар ўчирилади.

Эслатма! Агар тизимда тест саволларига боғланган маълумотлар шаклланган бўлса у холда тизим тест саволларини ўчиришга рухсат бермайди. Бундай ҳолларда тест саволларини ўчириш учун дастлаб унга боғланган маълумотларни ўчириш зарур.